

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 77. — ŠTEV. 77.

NEW YORK, FRIDAY, APRIL 2, 1926. — PETEK, 2. APRILA 1926.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

GENERAL ANDREWS O MEDICINSKEM PIVU

General Andrews brani prodajo sladne tonike. — Suhačem je rekel, da ni 3.75 odstotni ekstrakt pivo v nobenem pčmenu besede. — Kongresnik Hill zopet zahteva preiskušnjo. — Nadaljni napadi na prohibicijo.

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — General Lincoln Andrews, pomožni zakladniški tajnik, ki načeluje prohibicijskim silam, je izjavil včeraj, da ni nikakor mogoče smatrati za pivo sladno toniko, vsebujočo 3.75 odstotkov alkohola, katero bodo smeles izdelovati in razpečavati gotove pivovarne.

Izjavil je, da bi poraba tonike kot pijače napravila zavživalca bolnim še davno predno bi bil pijan. Njegovo pojasnilo pa ni zadovoljilo suhačev, ki so izjavili, da pomenja sklep, da se dovoli izdelovanje okusne tonike s 3.75 odstotki alkohola razvoj, katerega bodo razlagali mokrači kot izpremembo fronte s strani administracije, kar bi seveda pospešilo njih propagando za modifikacijo.

Klub tej reakciji med suhači pa ni hotel general Andrews včeraj popustiti ter trdil, da je sklep smotren ter v javno dobro.

Ta politika, — je rekel Andrews, — je bila sprejeta po dolgem razmišljjanju glede vprašanja ter pomenja naslednje: — Sklenjeni so dogovori s starimi, zanesljivimi pivovarnami, da se stavi na trg gotove dobro znane in preiskušene tonike, pod pogojem, da sprejmejo izdelovalci odgovornost za razdeljevanje v legitimne svrhe.

Priviliti morajo, da bodo nadzorovali to razdelitev ter umaknili proizvod s kateregakoli trga, kjer bi se toniko prodajalo v pitne svrhe.

To je praktično in smotreno ter storjeno v namenu, da dobe te tonike oni, ki jih pitrebujemo. Sladna tonika, vsebujoča 25 odstotkov solidnih tvarin, ne more biti pivo. Če e bo hotela javnost poslužiti tonike kot piva, se jo lahko takoj umakne s trga.

Kongresnik John Hill iz Marylanda, ki je prsil pred kratkim prohibicijski urad za dovoljenje, da sme Schlitz Brewing Co. poslati zaboj pravega piva vsakemu kongresniku, da ga preiskusi, če je dejanski vpijančljivo ali ne, je objavil včeraj nov poziv za tako dovoljenje.

Odgovorili ste mi, da ne vrjamete, da dovoljuje postava tako transportacijo. — je pisal Hill James Jonesu, prohibicijskemu ravnatelju.

Postava prepoveduje le transport v pitne svrhe. Judicijarni komitej senata pa bo pričel v ponedeljek dne 5. aprila preiskavo glede predlaganih modifikacij Volsteadove postave. Bistveno potrebno je, da se definitivno reši vprašanje, kaj je dejanski upijančljivo.

Pravite, da ne mislite, da bi mogli dati dovoljenje Schlitzovi pivovarni, da dobavi članom kongresa sladno pijačo v namenu preiskušnje in preiskave. Prepričan sem, da nimate prav s svojo razlago postave in vsled tega vas prosim, da napisite takaj zaledniškega tajnika, da zahteva od generalnega pravnika tozadevni odlok.

Policijска nasilja proti štrajkarjem.

Do novega napada pašaške police na mirljive stavarske pikete je prišlo včeraj tekom stavarske demonstracije pred Passaic Print Works, na South in 5. St. Policeisti so sletili piketom iz Botany Mill's, pa do Passaic Print Works, kjerih 500 delavcev se ne vdeležejo stavke. Pred napravami jen kazala polica pa piketom, naj se odstrani. Šest policistov na krajih je odjahało brezobzirno v ljudsko množico. Policeisti so tolki tako po piketih kot nedolžnih neprizadetih. Jack Affla, ki je prišel od nočnega dela v Hilden Dye Works ter opazoval demonstracijo pred svojim stanovanjem,

Socijalisti rešili Briandov kabinet.

Francoski socijalni demokratje so rešili kabinet ministrskega predsednika Brianda. Sklenili so se vzdržati glasovanje pri odločnih glasovanjih. — Zbornica je sprejela predlog za monopol petroleja.

PARIZ, Francija, 1. aprila. — Socijalistična skupina v poslanski zbornej je sklenila z 29 glasovi proti 11, da se bo vzdržalo glasovanje pri vseki klavzuli finančne programske, pri kateri bo šlo za vprašanje zaupnice. Zavzeli bodo stališče tudi pri glasovanju glede izbišanja trgovske-prometne davke.

Ta odločitev socijalistov, obenem s pozivom Herriota na svoje pridaje, naj podpirajo kabinet, bo najbrž rešila vlado pred popolnim porazom.

Tekom jutranje seje je sprejela poštančka zbornica naglavni davki, potem ko je bil slednji tako amendiran, da so številni davki plačevalci izvezeti.

Finančni minister Peret je izjavil, da nasprotuje vlada znižajuh. Zbirnica sicer lahko amendira po svoji volji in svojem prevarku, a mora priti na jasno gleditev tega, da bo kabinet odstupil, če se ne bo koncem konca dovolilo vladu potrebnih skladov.

Z 299 glasovi proti 265 je sprejela včeraj zbornica predlog za francoski petrojevski monopol, čeprav je podala vlada izjavo, da bo tak monopol komplikirati odnosa z zunanjimi silami.

Glasovanja niso smatrali kot nezaupnico, a na vseč način je po menjalo velik poraz za kabinet.

Pozidanec Margane, avtor monopolskega amendmenta, je izjavil, da je Francija že predolgo odlašala. Sedaj je prišel trenutek za rusko sovjetsko vlado. Francija mora nastopiti, dokler sta si v lajeh oba veliki svetovni petrojevski sili, Amerika in Anglija.

Minister za javna dela de Montje je rekel, da noče Francije prevzeti petrojevskega monopola leta 1927. Razventega se vrši važna pogajanja z Združenimi državami in drugimi silami za fundiranje dogovora. Kdo more reči, kaj se bo pritepilo, če nastopi Francija na tak način?

Po sprejemu predloga za petrojevski monopol je zbornica odklonila z 269 glasovi proti 259 glasom predlog, naj se zatre francoski monopol na sladkor.

Tudi to je bil poraz za vlado, ki nasprotuje temu monopolu.

Nato je sprejela poslanska zbornica finančni program ter sklenila po kratki razpravi, nadaljevati s sejo makar do naslednjega jutra, da reši finančno vprašanje

Odmnevi sarajevske tragedije.

DUNAJ, Avstrija, 29. marca. — Pretvorjenje avstrijskega cesarstva v "Združenje države velike Avstrije", je bila politika, kateri je hotel slediti umorjeni nadvojvoda Franca Ferdinand, kakor tudi bi zasedel prestol, soglasno z izjavijo njegovega intimnega svetovaleca, barona Ivana Eichhoffa, ki je objavil včeraj v "Reichspost" besedilo dokumenta, katerega je sečeval Princ Ferdinand dva meseca pred svojo smrtno kot manifest, ki naj bi bil objavljen, kakorhto bi zasedel prestol.

Demonstracija, katero je skušala preprečiti polica s svojimi znanimi brutalnimi metodami, je predstavljala poskus stavkarjev, da nadalje razširijo stavko, kar je konečno edina možnost izboljšanja delavskih razmer v tej industrijski panogi.

Policija je izvršila tekom spopada osem arretacij. Nancy Sandovski, voditeljica piketov, ki je bila že preje arretirana, je bila istotko prijetna.

Policija je izvršila tekom spopada osem arretacij. Nancy Sandovski, voditeljica piketov, ki je bila že preje arretirana, je bila istotko prijetna.

Znameraval je razdeliti cesarstvo v številne samostojne države po ameriškem uzoru ter dati iste vrste avtonomijo Nemcem, Madža-

PREUSTROJ FAŠISTOV. STRANKE

"Delavski organizator" načeluje fašistovski stranki. — Imenovanje Avgusta Turati-ja za naslednika Farinacci-ja znači izpremembo k zmernim taktikam. — Ojačati se hoče "moralno" stranke. Mussolini je bil neumorno zaposlen tekom dveh dni in ene noči.

RIM, Italija, 1. aprila. — Pa zaključenju osem ur trajajoče seje fašistovskega velikega Sveta, ki je trajala do šestih zjutraj, je predlagal Mussolini, da naj Svet soglasno odobri imena devetih članov novega fašistovskega direktorata, ki vodi notranje zadeve stranke, mesto direktorata, kateremu je načeloval Roberto Farinacci, ki je resigniral.

Novi generalni tajnik fašistovske stranke je poljanec Augusto Turati, fašistovski voditelj v provinci Brescia. Novi podtajniki so Leandro Arpinati, Allessandro Melchiorri, Renato Ricci in Achille Starage.

Turati predstavlja značilen kontrast proti Farinacciju. Slednji je voditelj skrajnega krila fašizma, dočim pripada Turati zmeremu krilu, če prav je osebno dober prijatelj Farrinaccija.

To razlagajo kot opust stare skrajne politike, z nato sledečim ojačenjem centralne vlade ter zmanjšanjem vpliva fašistovske stranke na vodstvo zadev naroda.

Omeniti je tudi treba, da se je Turati dosedaj posvečal izključno le organiziranju fašistovskih "strokovnih unij" ali korporacij, kot jih tukaj imenujejo. Znači tudi izpremenjeno politiko fašistovske stranke vspričo ustavnih reform, ki bodo kmalu predložene parlamentu, potom katerih bodo dali delavskim organizacijam večjo politično silo.

Izprememba v politiki fašistovske stranke ne pomenja baje, da je bil Farinacci enostavno strmoljuben ali vržen preko krova. Farinacci in Turati nista le prijatelja, pač pa je fašistovski veliki Svet ob sprejemu resignacije sprejel predlog, v katerem je proslavljal Farinaccija za vse, kar je dosegel v štirinajstih mesecih, tekem katerih je načeloval fašistovski stranki. Dosti je povoda za domnevo, da so slavospevi odkritosrčni, kajti znano je, da uživa Farinacci še vedno vse zaupanje Mussolinija. Po mestu krožijo govorice, da bo dobil Farinacci mestno v kabinetu.

Izprememba je bila le posledica dejstva, da ni treba sedaj, po zaključenem procesu proti morilcem Matteottija, ohraniti fašistovske organizacije v vojnem stanju in da je čas vrniti se k normalnim razmeram potom ojačanja centralne vlade in zadržanja fašistov v provincah. Farinacci kot voditelj skrajnega krila, je bil malo usposobljen za tako nalogo.

RIM, Italija, 1. aprila. — Turati, novi generalni tajnik fašistovske stranke bo zahteval od fašistov več samokritike in več samo-izpopolnitve. Dogodki zadnjih štiri in dvajset ur kažejo, da je fašizem danes močnejši in zdravejši kot je bil kedaj prej.

Naloga Turatija bo dvojna, namreč vzgoja in discipliniranje stranke, dočim se bo lotil na drugi strani velikega problema, da prepoji delavske slove s fašistovskim duhom ter napravi prve korake proti uveljavljenju sindikalistične vlade.

Fašisti so tudi mnenja, da bosta letos ločeni stranka in vlada. Turati naj bi vodil stranko, Federzoni pa vlado, medtem ko bi Mussolini oboje nadzoroval.

rom, Čehem, Poljakom, Hrvatom, Slovencem in Italijanom. Vsi skupaj pa naj bi imeli centralno vladu, ki bi ohranila slične pravice, barona Ivana Eichhoffa, ki je objavil včeraj v "Reichspost" besedilo dokumenta, katerega je sečeval Princ Ferdinand dva meseca pred svojo smrtno kot manifest, ki naj bi bil objavljen, kakorhto bi zasedel prestol.

Nameraval je razdeliti cesarstvo v številne samostojne države po ameriškem uzoru ter dati iste vrste avtonomijo Nemcem, Madža-

mijo različnih narodov, katero je nameraval vprzoriti, a ker se ni učinkilo med njimi ekonomsko-enotnosti, se je pojavil eden najbolj resni problemov centralne vlade, komorne, finančne in zunanje politike.

Nekajih tarifnih meja bi ne dovolil med-državami cesarstva, ki naj bi ostalo naprej pod habzburškim žezлом ter postal prosto trgovsko ozemlje.

Objava njegovega načrta bo mogoče pospešila gibanje za podonavsko carinsko zvezo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVĒČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRŽAVAH.

Prihod Jouvenela v Svetu deželo.

Živinsko ravnanje s kaznjenci na Jugu.

S kaznjenci v Alabama ravnajo kot s sužnji. — Brutalno postopanje je povzročilo smrt Jamesa Knixa. Kaznjenci morajo delati do dvanajst ur na dan.

Tisoč tristo in petdeset premojavjev-kaznjencev, zaposlenih v treh akabanokih premogovnikov, proizvede vsako leto podprtgi milijon toč premojava. Vsak kaznjenc je prisiljen poizvesti dvakrat premojava kot pa prosti majnar.

Javna pozornost na suženjstvu silnega stanja v premogovnikih Alabama je bila vzbudjena vsled izvida generalnega pravdnika, da je našel kaznjence James Knox svojo smrt vsled brutalnega postopanja, ne pa vsled samonoma, ker je bilo oficijelno objavljeno.

Premogovnik v Alabama, v katerih so zaposleni "beli" in črni kaznjenci, sv. nevarni radi plinov. Kaznjenci delajo do štiri milje proč od vhoda v rov. Vsak kaznjenc mora poizvesti vsaki dan deset do štirinajst ton premojava in se zgoditi pod pritiskom telesnih kazni, ki meje pogosto na tričetrtino. Eno do štirih ton premojava, ki je bilo oficijelno objavljeno.

Nekatere nemiri niso izbruhnili. Tiste je stražila palestinska žandarmerija, in pripravljene so bile rezerve z eksplozivnimi avtomobili in strojnimi puškami za slučaj večjih izgredov. Angloško oružništvo je zaposleno do nekaj angleških čet, načinjenih v deželi, bo odšlo v par dneh v Egipt. Tudi te će bo na domestilo domače orožništvo, kjer je vzdruženje po celi deželi bodo morali plačevati prebivalci dežele mesto angleški davkoplačevalci kot dosedaj.

Trgovci v Jeruzalemu in Haifi, tako Židje kot kristijani, so izjavili poročevalce, da se ne bo nikaj spopad z Arabci in Beduini, kjer bo ostala vlada v angleških rukih. Boje se namreč lord Plumer, bolj kot pa so se bali njegovega civilnega predstavnika Herberta Samutta. — Če bi bila izročena dežela v roke Palestincev, — bi se močno poslabšalo prebivalstvo, ki steje 550.000 iz skupnega prebivalstva 750.000 brez dvoma uprla in počasno bi postal skrajno resen.

Arabi očitno simpatizirajo z vojno, katero vodijo njih rojaci v Siriji ter jim pošiljajo denar in dohavo, kljub veliki pazljivosti. Francozov na meji med Palestino in Sirijo. Velike svote prihajajo v New York, Chicago in drugih tudi iz Egipta in Indije, a glavni ameriški središči.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.70 2000 Din. — \$37.20 5000 Din. — \$92.50

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Saker, president Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
22 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leta velja list se Ameriko	Za New York sa celo leto — \$7.00
in Kanado ——————	\$6.00 Za pol leta —————— \$3.50
Na pol leta ——————	\$3.00 Za mesečno sa celo leta —————— \$7.00
Na četrti leta ——————	\$1.50 Za pol leta —————— \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan in vsečem nedelj in praznikom.

Dopisni brs podpisa in osebnosti se ne priobnjujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnik, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hkrat najdemo naslovnika.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ALI JE TO ORGANIZACIJSKA KAMPANJA?

Končno je odgovoril predsednik American Federation of Labor, na ponudbo United Front komiteja v Passaicu. Kot smo napovedovali, je bil odgovor povsem negativen: Američka delavska federacija odklanja vse stike z "drhaljo" v Passaicu.

Stavkarski komitej v Passaicu pa ni napravil vsemogočnemu poglavljaju Američke delavske federacije njegovega stališča posebno lahkim. Vsled tega se je poslužil Mr. Green zavijanja ter pod taknil stavkarskemu komitejnu nekaj česa, ki slednji omenil niti zeno besedico, nakar je polemiziral proti temu pojmovanju.

Predsednik Američke delavske federacije trdi namreč v svojem odgovoru, da zahteva Združeni frontni komitej od Američke delavske federacije, da se ga sprejme celokupnega v federacijo. To pa odklanja Green s pravim ponosom s pripombo, da tak United Front komitej za delavsko federacijo sploh ne obstaja. V resnicu pa se glas predlog stavkarskega komiteja bistveno drugače. Poziva namreč Američko delavsko federacijo, naj ustvari enotno organizacijo iz vseh obstoječih unij tekstilnih delavev, kateri naj bi se pridružili stavkujoči moški in ženske v Passaicu in drugih sosednjih krajih.

Na obih zborovanjih letnih konvencij Američke delavske federacije v El Paso in v Atlantic City, so zasnovali velike organizacijske kampanje. O, kako se brusili tam jezik! Američki delavski federaciji se je že dolgo, dolgo časa očitalo, da ne želi v svojih vrstah "neukih" delavev in sedaj, da bo mulito tem obreklijevem protidokaz! Stevilo organiziranih delavev in delavk, ki znaša štiri milijone, se mora v naslednjem letu podvojiti ... Tako so govorili voditelji federacije!

Kaj pa vidimo mesto tega? Do so pač postavili večje število organizatorjev, da pa niso storili ničesar drugega. Nikjer, v nobeni industriji in v nobenem industrijskem okraju, niso vpravili nobenega resnega napora, da se spravi neorganizirane v vrste Američke delavske federacije. Izvršili niso nikakega sistematičnega organizacijskega dela. Samo posebej umetno, tudi niso dosegli nobenega uspeha. Ko je bilo po enem letu "napornega organizacijskega dela" v Atlantic City mogoče vknjižiti 23,000 novih članov, so domnevali, da so dosegli nekaj izvanrednega, — nakar je gospoda seveda polnila roke navzkriz.

Ali se moremo vspriči takih okoliščin čuditi, da so odklonili poziv iz Passaicu? Ali ni samoposebi umetno, da bo ta gospoda, ki je mir spada med državljanke dolžnosti v prav tako veliki meri kot skrajna prevladnost, s strurom in trepotom misila na možnost, da ji bo vsiljen naenkrat deset do petnajst tisoč novih članov — in poleg tega še moških in žensk, ki se znajo zavzeti za svoje pravice in svobodisci?

Če bi mislila Američka delavska federacija resno s svojimi organizacijskimi prizadevanji, bi seveda ne smela čakati komunikov, da ji predlože slednji na krožniku toliko tisoč in tisoč tekstilnih stavkarjev. Eksekutiva Američke delavske federacije bi morda že dumno poseči vmes iz lastne inicijative, odpolati svoje organizatorje v tekstilne okraje ter organizirati tam po svojih najboljših močeh. Eksekutiva pa ni storila nicesar sličnega. Ostala je nedelavna celo potem, ko so baroni tekstilne industrije vsili s svojim mezdnim sužnjem eno skrčenje mezd za drugim. United Textile Workers of America ni mogoče tako močna organizacija, da bi mogla uspešno voditi take boje. Američka delavska federacija pa razpolaga z zadostnimi sredstvi. Kljub temu, pa ni ganila niti z mezinco.

Nikdo ne more reči vnaprej, kaj se bo pojivalo sedaj. American Federation of Labor se je odtegnila svoji dolžnosti, da odpre svoja vrata onim, ki žele vstopiti. S par cenjenimi frazami se izogne vprašanju ter se krepa rajše v majhni, a "fini" družbi.

Kratki pomen dolgega govora Greena je naslednji: "Američka delavska federacija noče organizirati neorganiziranih!"

Razne vesti.

Ljudsko glasovanje za brezodškodninsko zaplemblo premoženja bavših nemških vladarjev stalno narašča. V Berlunu se je vpisalo do dne 12. marca že 78,000 volilcev, ki zahtevajo tak zakon.

Ker podpirajo socialistično-komunistični predlog tudi demokrati in krščansko-socijalisti, je skoraj gotovo, da bo tudi tozadbeni zakon sprejet.

Brezična tajna telefonija.

Inženir Emil Marek, ki si je kot je bilo poročano, odsekal svo-

ječasno nogo ter ga dolžajo, da je storil to znamenoma, da bi dobil baje visoko zavarovalnino, je napravil te dni senzacijonalno iznajdbo. Posrečilo se mu je konstruirati aparat, ki omogoča brezične pogovore, ne da bi jim mogla prisluškovati kaka tretja oseba. Aparat posilja namreč vse, ki se prekinajo in izpreminajo 60,000-krat v sekundi. Če se iznajdba obnese, je bila zadnja ura vseh telefonistov, ker pri tem sistemom ni potreba nobene centrali.

Dopisi.

Moon Run, Pa.

Priloženo vam pošiljam \$1 za Glas Naroda, berem ga tu in tam in mi zelo ugaja. Nekdaj nisem mnogo poračunal zanj, sedaj pa, ko vidiš, kako pišeš in ker je tudi tisti Peter Zgaga dobro zagode, sem se pa odločil, da vam pošljem en dolar; več vam ne morem. Vi ne veste, kako je tukaj srečen tisti, ki dela! Tako je. Spomladi pa še štrajk — kaj vendar mislijo?

Braš sem dopise vašega zastopnika Ivana Žusta; dobro piše in želim, da bi se vedkrat oglašil. — On je dober dopisnik in tudi koča; ko je bil tukaj, mi je pik "počrpal", nakar je bil 3 mesecev mir; pri drugih se je pa navadno odlomil ali odkrhnil, in tudi jaz mnogokrat nisem imel kaj v roke vzel.

Pred kratkim je tukaj umrl J. Kokelj, doma od Opatte pri Žireh. Bil je pri društvu SNPJ, toda tem je bilo že poročano.

Včasih mi pride pred oči tudi tisti takozvan Američki Slovenci. Pa niste nič prav v konce ž njim. Slabo vam obeta. Toda ko bi bili vsi listi takji, kot je Glas Naroda, bi bilo bolje za nas kot je. Glas Naroda popolnoma prav piše in vči. Kdo se bo po njem ravnal, ne bo nikoli s prave poti zašel. Kot vidim, imate mnogo sovražnikov, a zagotavljamo vam, da tudi neboj priateljev, ki vas ne bodo zapustili. Pravice se držite ter se ne ozirjajte ne na levo, ne na desno!

Ko poteče ta naročina, prosim ne ustavljam listu; bom že poslal se za naprej, če bo le mogoče, da mi ne bo treba posebej pisariti.

Bog vas živi! Želim, da bi mogli še kaj več storiti za naš narod v Ameriki, dasi ste že mnogo. F. Gantar

Cleveland, O.

Ne vem, kako to, da se tista če kaška vrana tako zapina za moje dopise; morda ji ugajajo, ker sem pisal resnico, t. j. kar jaz mislim o Glasu Naroda in tako tudi tisoče drugih, namreč da je list skupno s Saksjerjevim podjetjem, ki je eno najpoštenejših kar jih imamo Slovenci v Ameriki, ved dobrega storil za nas kot katerikoli drugi list ali pa vsi skupaj, pa da vi svojo kramarijo in kolportažo magari še desetkrat pomnožite! Kaj pa ste vi storili za narod ali za delavev tu v Ameriki, kaj? Vse to se lahko zapisi s tremi črkami: NIČ! — Ne pišem tega, češ, da mi je Glas Naroda tako pri sebi, temveč zato, ker vidim, da se hoče nekdo siliti v ospredje z zaslugami, ki so iz trete iz vite in katerih nikjer ni. — Mi smo mi; vidite, delavev, ko bi nas ne bilo in našega pobojnega tiska, ki vas že davno vse skupaj hudič vzel! Toda mi smo tu, da vas rešimo! — Če bi bil Glas Naroda tako zanj in breznožen, kakor to vi trdite o njem, tedaj bi ne čitali v tem listu toliko zahval, v katerih se enako pojavlja s Saksjerjem, kakor z listom Glas Naroda, ki jim je pomagal v težavah.

Nadalje vas vprašam: kako to, da vam je tako na potu, da se ob vsaki priliki zaletavata vanj? — Kolikor jaz vem, nisem našel v vseh zadnjih mesecih nobene žalbesede v njem proti vam, vi se pa kar dan za dan obrezate ob njem in lajate nani! Naravjo je, da bi radi ugonobili, da bi imeli vi tem širše "lepo pisanje polje" za vaš večni dnevnik, da bi potem sami komandirali, kakor bi se vam zahvalili.

Policija, ki se je takoj pojavila na tlu mesta, je v čudovitokratem času — v dvanaestih minutah — prepeljala umirajočo ženo v zdravnikovo kliniko in dr. Nathere je takoj operiral. Vzeli ji je tri rebra, preisčal srce, operiral in začil rane ter odredil transfuzijo krv.

Potem ji je vbrizgaval več dni zapored raztopnine kalijevega klorida in danes je žena že izven sreherne nevarnosti. Slučaj je vzbudil v strokovnih krogih veliko pozornost.

Da, da, Mahnar je Zgaga v uredu predstavnika sedi itd. — Tu se vidi, kako sodite po svojem lastnem kopiju. Jaz mislim, da toliko kot jaz, napiše lahko vsak brez posebnih zmožnosti. Smo v Ameriki, kjer toliko znanja dobi lahko vsak, da se postavi v bran za pravico in resico. V starem kraju seveda je bilo drugače: klape in delevke ni storile niti svinčnika in papirja pozad, česar pa ni zamejiti; delati od treh zjutri do de-

CE STE UTRUJENI IN ŽEJNI

ječasno nogo ter ga dolžajo, da je storil to znamenoma, da bi dobil baje visoko zavarovalnino, je napravil te dni senzacijonalno iznajdbo. Posrečilo se mu je konstruirati aparat, ki omogoča brezične pogovore, ne da bi jim mogla prisluškovati kaka tretja oseba. Aparat posilja namreč vse, ki se prekinajo in izpreminajo 60,000-krat v sekundi. Če se iznajdba obnese, je bila zadnja ura vseh telefonistov, ker pri tem sistemom ni potreba nobene centrali.

Brezična tajna telefonija.

Inženir Emil Marek, ki si je kot je bilo poročano, odsekal svo-

Če ste se naveličali

navadnih...

HELMAR vedno veča svoj oprijem na priljubljenost previdnega.

Če ste se naveličali navadnih, kadite Helmar. Izvanredno fina cigareta.

Ko se prvič dotakne vaših ustnic, ste dobjeni... In čas bo neprestano utrjeval to znanstvo.

Seznanite se s

HELMAR
Kraljico izrednih cigaret

Novice iz Slovenije.

Umrli v Ljubljani.

Ana Javornik, šol. učenka, 71 let.

Ernest Cigoj, strok. učitelj, 62 let.

Marija Fister, perica, 52 let.

Marjeta Klemenc, hči delavke, 5 let.

Marjana Banovšek, dminarica, 56 let.

Frančiška Brežnik, bivša počitnica, 70 let.

Ivan Velkavrh, nadporočnik v počitku, 80 let.

Karl Donko, bajtar, 32 let.

Ivana Rotar, žena posestnika, 54 let.

Marija Hribarček, hči kuharice, 9 dni.

Julij Hilbert, viš. stavnik, 63 let.

Marjeta Zaplotnik, zasebnica, 71 let.

Neža Žvan, bivša kuharica, 61 let.

Marija Komanič, posestnica, 57 let.

Rudolf Bošek, krojač, 30 let.

Klementina Kočkova, žena lastnika cirkusa, 49 let.

Jakob Bavec, delavec, 21 let.

Jožef Gerbec, železniški uradnik, 21 let.

Alojzij Gliha, sin posestnika, 26 let.

Ferinand Anžiček, zasebnik, 72 let.

Ciril Jerem, sin počitnika, 7 mesecev.

Antonija Dev, vdova sodniškega svetnika, 80 let.

Anton Aceotto, zidar in posestnik, 67 let.

Terezija Gerbec, rojena Weber.

Nevaren tat prijet.

Te dni so orožniki pri Št. Ilij

aretirali omanega in nevarnega

vločilca France Otorepe iz Me

dvedovega sela, ki je pred dvema

letoma izvršil številne vločne

vločne oblike po raznih mariborskih uradih. Radi suma raznih de

likov je bil izročen takojšnjemu

policijskemu komisariatu. Pri

aretaciji je imel na sebi zimsko

črno suknjo in klobuk, ki je

zvezkovala oči, ki so pokrivale

črno masko.

Na Rudarski inženirljivosti

fakultete ljubljanske univerze

so prestali diplomski izpit sledeti:

Koloman Beethalan, rodom iz Za

greba, Franjo Brezen iz Lit

Kongres III. internacionale.

V Moskvi se vrši kongres Tretje internacionale. Kongress so se udeležili tudi zastopniki Francije, Nemčije, Amerike, Italije, Anglije, Poljske, balkanskih držav in Azije. Glavno poročilo je podal Predsednik III. internacionale Zinovjev. Njegov govor je trajal celih sedem ur. Za njim so poročali o stanju komunistične stranke raznih evropskih delegatov. Iz vseh poročil se jasno vidi, da je komunizem v krizi in najbolj izrazito to povedal italijanski delegat Bordigo, ki je poudaril, da so Lenjinovi nauki sicer teoretično pravilni, da pa v praksi ne drže. — Pa tudi iz vseh drugih referatov je bilo vidno, da se s komunističnimi metodami ne pride naprej v Evropi in Ameriki.

Zinovjev je podal obširen pregled komunistične propagande po svetu. Mnogo je govoril tudi o Balkanu ter naglašal, da bo ta kapitalizem doživel svoje razočaranje. Tla za komunistično gibanje v Nemčiji in Srednji Evropi so zopet bolj ugodna. Na plan pa stopa Kitajska, kjer se je pričelo gibanje, ki more roditi še nedogledane posledice.

Pred vojno je bil odločilno važen antagonizem med Anglijo in Nemčijo. Sedaj dobiva isti pomem antagonizem med Anglijo in Ameriko. Dočim pa se razvija angleško delavstvo v smeri revolucionarstva, je pri ameriškem delavstvu čisto nasprotno. Ameriška federacija dela se je ostro izjavila proti komunizmu in izrekla, da se bo borila proti njemu z vsemi sredstvi. Ameriški delavec je sijajno situiran in osvaja polagoma tudi delniške družbe. — Samo železničarji imajo šestnajst bank. Kako je naziranje ameriškega delavstva, se vidi najbolj iz voznih promet. Nekateri amerikanci prepojeni fantasti delajo celo načrt, kako bi uveli v Beleškah podzemeljsko in podmorsko železnicu.

V Franciji gre razvoj na levo, in čas je, da postane proletarijat faktor v francoski politiki. Toda značilno je, da kljub finančni in ekonomski krizi ni v Franciji pisju, a tudi v družbi. Benečani brezposelnost. Dva milijona tujih sami so soglasno upirajo vsaki delavec, da je nasprotno našlo v votanju. Ne vodi jih pri tem samo Franciji dela. Ta delavcev je treba poslati do starih običajev, ampridobiti za komunizem, in to je pak še bolj zavest, da bi bile Benečke umetnosti, čim bi postale moderno vletemesto. Saj živi vse mestno prebivalstvo danes skoraj izključno od tujškega prometa, za tujec pa še Benetke ne bibe več privlačne, ali bo izgubil svoj čar kakovšnega danes nima nobeno drugo mesto na svetu. Tudi Mussolini sam je baje potoval prečez obsežno modernizirajškim načrtom, tako da se bogatim novoporočenem vsaj za bližnja leta še ne bo treba batiti, da izgube tako priljubljene beneške kulise za svoje prve medene dni.

Ubijalec lastnega očeta.

Te dni je prišlo iz doslej neznanega razloga do prepira med ideje povsod enako propagirati. Potrebna je zveza s širokimi masami, toda te zveze komunistična stranka Italije še nima. Stranka Francem Vukom ml., v katerem ne sme biti parlament naziran in je sinom Bratianu, in njegovim sinom Francojem. Vukom ml. v edinstveni diktaturi v stranki je treba odpraviti.

Poljski delegat Stefanski je dejal, da je Poljska zelo pripravna za revolucionarno organizacijo, tako da je tudi kmet-

je se vedno bolj nagibajo na revolucionarno stran. Položaj Poljske je nadve težaven. Gospodarska kriza je velika, boj med Poljsko in Nemčijo zaradi mesta z Zvezni narodov pa je pokazal vso nesigurnost poljskih mej. Med meščanstvom postajajo vedno močnejša fašistska stremljenja po diktaturi.

Nejrat, zastopnik Češkoslovaške priznava, da se opaža v Nemčiji vedno močnejša orientacija volej proti levici. Toda mnenja je, da se med komunisti samimi volišči vedno bolj desno orientirajo. Delavske mase se še niso oprostile demokratskih in pacifičnih nazorov. Zadnje volitve pomenijo pora zvlade in zato bo moral dr. Benes prej ali slej priznati sovjetsko Rusijo.

Končno so govorili še romunski delegati, ki so ostro grajali, da so se izjavili nekateri romunski delegati za vstop v amsterdamsko internacionalo.

KONEC ROMANTIKE

V italijanski javnosti se zadnje čase mnogo razpravlja o napovedanih reformah, ki jih hočejo izvesti v Benetkah. Že sedaj trpi nekdanja slavita poezija gondol in barkarol na vedno ostrejši konkurenči malih parnikov in motornih čolnov. V bodoče hočejo uvesti v nlini promet celo avtomobile. Govorijo dalje o velikem mostu, ki naj zveže Benetke z Lido. Obenem predlagajo, naj se razširi znani železniški most, ki veže mesto s trdo zemljo, za 20 metrov, tako da bo poleg železniškega tira tudi prostor za avtomobilni in železnični promet. Nekateri amerikanizmu prepojeni fantasti delajo celo načrt, kako bi uveli v Beneških podzemeljsko in podmorsko železnicu.

Dasi je na prvi hip jasno, da je ogromna večina teh načrtov v praksi ni izvedljiva, se je vendar značilno, da kljub finančni in ekonomski brezposelnosti. Dva milijona tujih sami so soglasno upirajo vsaki delavec, da je nasprotno našlo v votanju. Ne vodi jih pri tem samo Franciji dela. Ta delavcev je treba poslati do starih običajev, ampridobiti za komunizem, in to je pak še bolj zavest, da bi bile Benečke umetnosti, čim bi postale moderno vletemesto. Saj živi vse mestno prebivalstvo danes skoraj izključno od tujškega prometa, za tujec pa še Benetke ne bibe več privlačne, ali bo izgubil svoj čar kakovšnega danes nima nobeno drugo mesto na svetu. Tudi Mussolini sam je baje potoval prečez obsežno modernizirajškim načrtom, tako da se bogatim novoporočenem vsaj za bližnja leta še ne bo treba batiti, da izgube tako priljubljene beneške kulise za svoje prve medene dni.

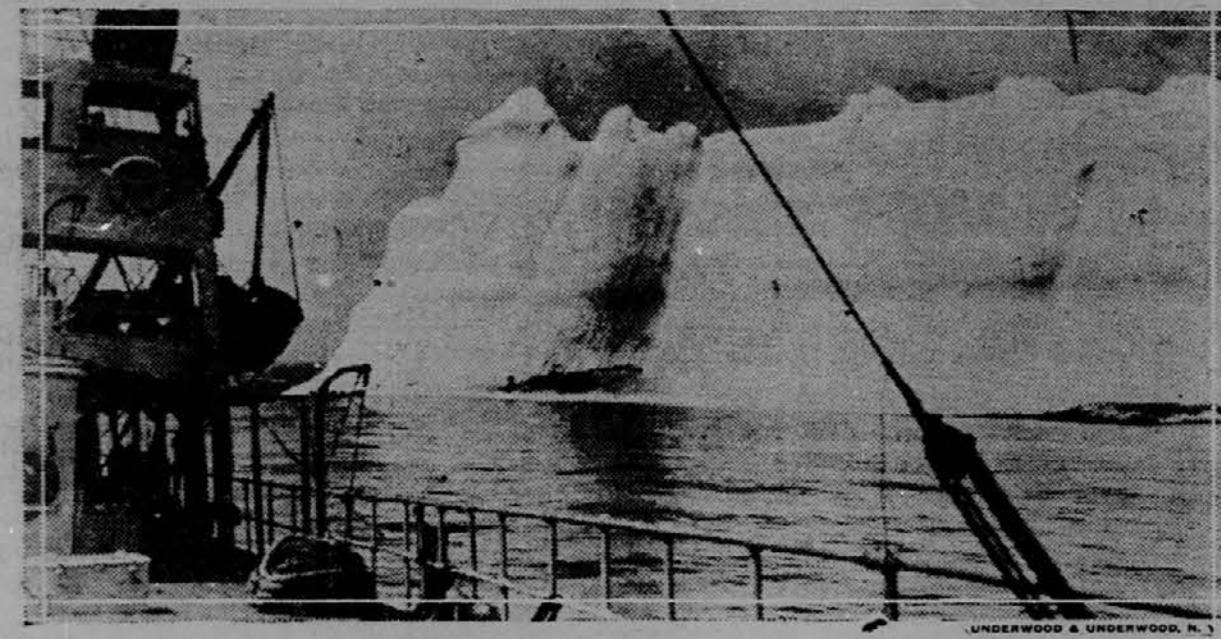
Tudi italijanski delegat je poudarjal, da so se storile težke napake. — Agitacija proti marški vojni ni popularna. Masa te agitacije ni razzumela. Zato se ne sme zahtevati, da mora biti propaganda proti marški vojni, pogoj za vstop komunistične stranke v edinstveno delavsko fronto.

Francoski delegat je poudarjal, da so se storile težke napake. — Agitacija proti marški vojni ni popularna. Masa te agitacije ni razzumela. Zato se ne sme zahtevati, da mora biti propaganda proti marški vojni, pogoj za vstop komunistične stranke v edinstveno delavsko fronto.

Tudi italijanski delegat je poudarjal, da so se storile težke napake. Vsača dežela ima svoje posebnosti in ne gre komunistične ideje povsod enako propagirati. Potrebna je zveza s širokimi masami, toda te zveze komunistična stranka Italije še nima. Stranka Francem Vukom ml. v edinstveni diktaturi v stranki je treba odpraviti.

Poljski delegat Stefanski je dejal, da je Poljska zelo pripravna za revolucionarno organizacijo, tako da je tudi kmet-

AMERIŠKA PATROLA V SEVERNEM ATLANTIKU

Ko napoči sponlad, tvorijo v severnem delu Atlantskega oceana največjo nevarnost ledene gore. Vsako leto pošlje ameriška vlada na sever nekaj svojih signalnih parnikov, kajih naloga je svariti prekoceanske parne ke pred ledene gorami.

Balkanski garancijski pakt.

Kmalu po sklenitvi ločanskega pakta se je začelo po časopisih govoriti tudi o potrebi balkanskega garancijskega pakta. Ni zadost, če se prepreči vojna nevarnost na zapadu ob Renu, treba jo je preprečiti tudi na Balkanu, ki je bil vedno ogroženje evropskih vojn in ki je zanetil tudi najgroznejšo svetovno vojno. Tako lepo in milo so utemeljivali angleški časopisi potrebo takega pakta in skoraj so se jim pridružili tudi časopisi držav, ki so anglofilsko orientirane. Sedaj se zopet oglašajo z novo intenziteto vesti o poganjajih na sklenitev balkanskega garancijskega pakta in vsa verjetnost je, da se bo končno tudi jugoslov. vlada izjavila za tak paket, čeprav vemo, da tak paket ne bo primesel Jugoslaviji nobenih koristi.

Po besedah njegovih propagatorjev naj bi balkanski garancijski paket za vedno zasigural mir na Balkanu. Kakor bi pozdravili,

drugod revizija ne bila izključena. Vsači Madžarska, glavno proti Jugoslaviji naperjeno iridentistično središče, v paktu sploh ne bi bila. Ne pakti, ampak zavest državljanov je najbolje jamstvo za nedotokljivost mej. To zavest pa more dati samo dobra uprava v državi, dobra notranja politika.

ZADNJA LJUBEZEN HEINE-JA

Te dni je minilo 70 let, kar je umrl nemški pesnik Heine, znamenit po svoji liriki, ki je bila v glavnem posvečena ljubezni. Na smrtni posteli ležecga pesnika na pač nihče toliko oplakoval kakor Eliza Krinitzova.

Bila je hči neke guvernante v Pragi. Mati njenega je na porodu umrla. Elizo pa so vzel k sebi srodniki v Dražčanah in jo odgajali. V svoji mladosti se je Eliza na neki železniški vožnji seznamila z mladim češkim pesnikom Alfredom Meisnerjem in je postala njegova ljubica. Meisner je šel kamcu v Pariz, kamor je prišla za njim tudi Eliza. V Parizu pa sta šla kamcu načrten, ne da bi Meisner prav vedel čemu. No, Meisner se je podal po svetu, a ko se je že nekaj let zopet vrnil v Pariz, je pred neko trgovino z dragulji srečal svoje nekljanje dekle. Toda Eliza se je obrnila stran in se mu ni dala spoznati.

Šele pozneje se je izvedelo, da je bil povod takega obnašanja Elize samo nesrečni pesnik Heine.

Po njegovi smrti je Eliza vse to izpovedala Meisnerju v posebnem pismu, ki se je glasilo.

— Drago Alfred! Vem, da boš zelo presenec, ko prejmeš moje pismo. Toda prisiljena sem vzeti per in roke in se ti izpovedati.

Pred osmimi dnev smo na Mont-

marfu pokopali Henrika Hein-

ja in samo preko njegovega groba

lahko nudim staro prijetljivo

in roko. Primavam, iskreno, da

sem ljubila Heineja bolj nego kar-

koli v življenju. Ko je odšel v več-

nost, me je ostavil brez tolaze-

Ko sem ga obiskovala v zadnjem

času, mi je govoril samo o smrti.

Obiskovala sem ga dnevnino in sen-

ga končno našla mrtvega na pa-

rah. Izraza, ki se je risal na nje-

večnem obrazu ob tem izdržnem

sniđenju, ne morem popisati.

Njegovo lice je bilo še vedno ta-

ko ponosno kakor za čas njego-

vega življenja. Nepozaben mi o-

stane posebno zato, ker je bil ves-

než z menoj. Ne moreš si misli-

ti, kakšni občutki so me prevze-

mal, ko sem ga videla ležati na

mrtvaškem odu. Sklonila sem se

še enkrat k njemu in dahnila zad-

nji poljub na njegovo hladno lice.

ki je bilo podobno ledenu mu-

morju.

Še dve leti po Heinejevi smrti

je Eliza ostala zvesta njegovemu

spominu. Nato pa se je vrgla v

naročje — ne prejšnjemu ljubljen-

cu Meisnerju, marveč Hippolu-

Tainu. Izpremenila je tudi svoje

ime, umrla pa je leta 1896 kot

veljal balkanski pakt, dočim bi

DRŽEN ČIN NEMŠKEGA STAVBENIKA

Policijski komisariat v Karloviči Varuh je izdal pred kratkim načrte uradni komunike:

Stavbenik Rudolf Roessler gradil v Karloviči Varuh blizu hotela Imperial dom za kopališke goste. Neke sobote ob devetih je prišel na stavbišče in pozval delavce, naj nehajo delati in gredo z njim k okrajnemu glavarstvu. Uslužbenici so ga ubogali. V spremstvu 60 oseb je odšel stavbenik pred poslopje okrajnega glavarstva. Tam je določil dva delegata, s katerimi je šel v pisarno okrajnega glavarja vladnega svetnika dr. Friedlerja ter mu izjavil da je aretiran in odstavljen. Na vprašanje dr. Friedlerja, zakaj takoj postopa, je Roessler odgovoril, da ga aretira zato, ker je Čeh. Dr. Friedler je hotel poslati uradnika Mikša k telefonu, da bi pozval policijski komisariat, ker je misil, da ima opravka z blanežem. Toda Roessler je zakričal na Mikša, da ne sme telefonirati. Dr. Friedler se je nato vrnil v svojo pisarno ter hotel sem telefonirati policijski komisariat. Roessler pa mu je to prepovedal, češ da bo rabil v skrajnem slučaju silo. Dr. Friedler se je bal, da utegne res izpolnitvi svoje grožnje, ker je države redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Francozzi, od milijonarja do hišnika, ne marajo otrok. —

Družina z otroki le težko dobi stanovanje, ker pokvarijo otroci redi. Vsi Franc

**MATERINSKI ČUT PRI
PAJKIH**

Materinski ustnik je pri pajkih zelo razviti. Samice skrbijo in čujejo ne samo nad svojimi jajčki, nego še mnogo pozneje, ko se je iz jajčka že davnio izlegel novi naraščaj.

Nemorna pajkova ženica si prede, kadar dobi zarod, kokon, v katerem počasi skrbno in predvidno svoja jajčka. Tega kokona ne zapusti nikdar. Nekatere samice ga nosijo seboj; ves ta čas ne uživajo ničesar in hujšajo, vendar svojega naraščaja pod nobenim pogojem ne zapuste. Drugo zopet žiga obesijo med noge in pobude nepremično (toliko časa dokler se naraščaj ne izleže).

Posebno izrazit materinski čut ima majhen poljski pajek. Le-ta zablubi svoj kokon v juniju ali pa malo pozneje, kakršno je pač poletje. Ko sumica začuti, da se bodo mladi izlegli, se zateče v bližini grm in obesi nanj kakih 50 cm visoko svoj kokon. Nato spredje o-koli kokona široko mrežo.

Ko prodro mladi pajki kokon in pokukajo v svet, jih takoj sprejme mukha postoljica v obliku svilnatih pajčevine, ki jih varuje pred živiljenjskimi opasnostmi. Toda mati tudi sedaj še ne zapusti, temveč čaka lepo spodaj pod mrežo, in ko se naraščaj zredi in odbebeli, jim spredje novô, močnejšo mrežo. To živiljenje traja toliko časa, dokler požrtvovana mati ne pogine – izčerpana od naprov in posta: zakaj ves ta čas ni zaužila nobene hrane.

GLEDALIŠKI ŠKANDAL

Na nemških održih igrajo italijanski komediji "Sluga dveh gospodov". Komedija je ljubka stvarica brez najmanjšo politično primesi. Ker pa je italijanska, so jo v zadnjem času pri večini predstavah izvzvili in ponekod celo predstavo onemogočili. Do posledno burnih demonstracij je prišlo v Vratislavi, kjer so demonstrantje v gledališču zasmehovali Italijo in Mussolinija, tako da je moral intervencirati policija.

V dunajskem Burgteatru, ki velja tudi danes za zelo distinguiran in imenitven lokal, so neke nedelje popoldne igrali "Viljem Tella". Po drugem dejanju pa je v prvi parterni vrsti naenkrat vstal starejši gospod in začel govoriti o zatiranju Nemcev na južnem Tirolskem. Kaj takega kronika gledašča še ne pomni, zato je bila publike prvič vsa osupla, potem pa je začela burno pliskati. A tudi tu je intervensiral policijski uradnik, ki je govornika, nekega bivšega polkovnika, pripravil do tega, da je svoj govor prekinil.

Posledice nemškega bojkota naram Italiji se kažejo še tudi v praksi. Brennerski brzovlaki iz Innsbrucka v Italijo so pred bojkotnim gibanjem prevažali povprečno po 60 ljudi, zdaj pa je reček dan, da jih potuje dvajset. Tudi promet iz Avstrije v Italijo je padel za peideset odstotkov.

Strup mesto seruma.

Lansko leto je umrla v badenskem domu dojenčkov šest otrok na posledicah cepljenja zoper davico. Serum je dobavil slavni seroterapevtični institut na Dunaju, vendar česar je bila stvar ne realjiva zagonetka. Pred danem je izjavil minister dr. Resch, da je bila preiskava brez vsakega uspeha. Medtem pa je objavil znan avstrijski higienik profesor Grasberger, ki je preizkusil serum na 400 živalih, senzacionalno razkrivitev. Po njegovem mnenju ne gre za kemično razlikovitev semeja, temveč za usodepolno zamenjava: seroterapevtični institut je dobavil mesto seruma strup. Sedaj se razburja avstrijska juvnost najbolj radi vprašanja, če je bilo minister – ko je podal in parlament na zadavno interpelacijo ozemljeno izjavo – izvedeniško mnenje profesorja Grasbergerja znano ali ne in če mu je bilo znano, zakaj ga je ignoriral.

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.-
Marija Varhinja:	
v platno vezano80
v fino platno	1.00

v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70

Rajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70

Skrbi za dušo:	
v platno vezano80
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.80

Sveti Ura z debelimi črkami:	
v platno vezano90
v fino platno vez	1.50
v usnje vez	1.60

Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80

Kvišku srca, mala:	
v fino usnje vez	1.20
Oče naš, slonokost bela	1.20
Oče naš, slonokost rijava	1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)	
Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano30
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10

Key of Heaven:	
v usnje vezano70
Key of Heaven:	
v najfinje usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30

Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	10
Boj načeljivim boleznim	75
Dva sestavljeni plesa: četverka in beseda spisano in narisano	35
Domači vrt, trdo vez	1
Domači živinozdravnik	1.25
Domači zdravnik po Knajpu	1.25
Govedoreja75
Gospodinjstvo	1
Jugoslavija, Mehik 1 zvezek	1.50
2. zvezek 1–2 snopič	1.80
Kubična računica, — po meterski meri75
Katekizem, vezan50
Kratka srbska gramatika30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00
Knjiga o postane ameriški državljan	15
Knjiga o dostenjem vedenju50
Ljubavna in snubilna pisma50
Mlekarstvo s črticami za živinorejo75
Nemško – angleški tolmač	1.20
Največji spisovnik Izbavljnih pism80
Nauk pomagati živini60
Najboljši slov. kuharica, 668 str.	5.00
Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje učitnih in strupnih gob	1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezana broširana75
Nemška slovница60
Nemščina brez učitelja — 1. del30
2. del30
Pravila za oliko65
Psihische motnje na alkoholski podlagi75
Praktični računar75
Praktični sadjar trd. vez	3.00
Parni kotel; pouk za rabo pare	1
Pojedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk35
Računar v kronske in dinarski vijavi75
Ročni slov-nemški in nemško-slov. slovar60
Sadno vino30
Srbska začetnica40
Slike iz življenja, trdo vezana90
Slovenska narodna mladina, obseg 452 str.	1.50
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar50
Spolna nevernost25
Spretna kuharica; trdo vezana	1.45
broširana	1.20
Svetlo Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana	3.00
Umni čebelar	1
Umni kmetovalec ali splošni poduk, kako obdelovati in izboljšati polje Vošilna knjizica50
4. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonjetje — Romance, balade in legende — Tolmač70
5. zv. Otročje igre v pesencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač70
Esljedna knjizica50
Veliki slovenski spisovnik raznih pisem, trdo vez	1.80
Vinarstvo	2.00
Veliki Vsevedeč50

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.00
Sosedov sin, broš40
5. zvezek: Sosedov sin — Sin kmet-skega cesarja — Med dvema stoloma trd. v.	1.20
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer tr. 1.20	.75
broširano75

Karmen, trdo vez40
broširano30
Kazaki, povest iz Ruskega70
Kralj zlate reke in črna brata45</

BELE ROŽE

ROMAN V DVEH DELIH.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

63

(Nadaljevanje.)

Zenska, ki nosi svoje lase v rokah, — je odvrnila Sigrid oči. — Videš sem jo že pankrat, a le v sanjah, a izza zadnje noči pribajaš tudi tako. Pravi, da ne smem Iris ničesar storiti. Ničesar ji nočem storiti, — zakaj pa vendar ne gre? Stoji poleg vas . . .

Sigrid je vrgel krog sebe, pličen pogled, kajti v njem je bilo lahko vzbuditi praznovernost, znak njegovega naroda.

— Ali je to ista ženska, katero je videla kneginja takrat, na predvečer svoje poroke, v svojem hipnotičnem stanju poleg kneza? — je vprašal plaho.

— Da, da, — Jaz je močem videti, — izgleda skoro prav tako kot jaz, — je rekla Sigrid nestrižno.

— Čudno, čudno, — je mrmrala Spinij.

— Da, čudno, — je prikimala Sigrid mehanično. Nato pa se je ojunačila ter rekla: — Z Bogom sedaj, — na svidenje!

Sigrid bi rad podala slovo, a po stopnjicah so prišli koraki, ki so napotili Sigrid, da je hitro smuknila v svojo sobo. Isto je storil Spinij, ki je bil s par skoki pri vratih svoje sobe, v katero je izginil.

Sigrid pa je zaklenila svojo sobo. Rožo je stregala s prsi, jo vrnila na tla ter pomandrala. Nato pa si je umila obraz in roke in sicer tako utemo in ustrajnostjo, da je postala njena nežna koža rdeča.

— Ali bo kedaj izginilo? — je mrmrala, ko se je ogledovala v zrcalu. — Vsak poljub tega grozogčega človeka je madež, ki se je globoko začrel. In jaz sem se data potujbiti za tebe, Mareel! Ničesar ne bo storil, ne bo te denunciral. To sem s tem odkupila. Fui, kake drago! Kaj mi mar, Mareel, če si kriv ali ne. Ljubim te, — sem te preje ljubila kot ona neimana stvar z znakom Kajna. Ali ima tudi dete znamenje Kajna? Moram videti . . .

Sigrid je pohitela iz sobe ter se napotila v oni del gradu, kjer se je nahajala otroška soba. Malega Erika je nosila naokrog njegova strežnica. Raynokar se je zbindil ter izgledal skrajno zadovoljen svetom in ljudmi.

— Poglej, teta prihaja, — je vzklikanila dojiti, vsa presenečena, kajti Sigrid, ki ni marala majhnih otrok, se je približala otroku, le na zunaj in brez posebnega interesa.

— Teta! Jaz nisem njegova teta, — je protestirala, s temnim pogledom, a v italijanskem jeziku, v mislih še vedno zaposlena s svojim pogovorom s Spinijem.

Dojilja se je v zadrgi smehljala, kajti povsem naravno je nizamela.

— Poglejte, ali ni to krasne dečko, — je rekla služabnica, a Sigrid se ni brigala za njene besede. Gladala je na otroka, ki je zrnanjo s svetlo-modernimi očmi, — očni Iris.

— Ne morem natančno spoznati, če je zaznamovan, — je mrmrala predse. — Zakaj pa bi ne bil? Saj je vendar njen otrok, unuk usmrćene.

Obrnila se je proč, v veliko presenečenje služkinje, ki seveda ni razumela njenega etičnega obnašanja.

Tedaj pa so se odprla vrata in vstopilo je Iris, sveža in rožnata, posrebljenje spomladni, lepotne in notranje sreče.

— Ti tukaj, Sigrid? — je rekla, vsa presenečena. — To je posledna čast za Erika, — je dostavila dobrodošno. Ni se več spominjala prizora v sobi Sigrid, — vse je bilo pozabiljeno in odpuščeno.

— Da, jaz, — prišla sem gledat, kako izgleda, — je odvrnila Sigrid obotavljalce. — Imel je slabo noč, kaj ne?

— Da, mi vsi smo imeli slabe noči, — je odvrnila Iris skrajno prejzeno. — Kako dobro izgleda, Sigrid, čisto rožnata. Ali si medtem kaj spala?

Sigrid je poseglia z roko preko čela.

— Ne, — je rekla na kratko, a napeila je vse svoje sile, da se obvada. Mareel bi ne trpel, da bi nepričazno postopala z Iris, — o tem je bila prepričana. In kdo ve, kaj bi se potom zgodilo, če bi ne bilo treba ločiti se, — kajti on je bil slepo udan temu bitju, ki je veljalo pred celim svetom kot njena sestra. In res se je premagala, kajti ponudila je Iris roko, sicer s povešenim pogledom, da se ne izda, a dobrodošna Iris je sprejela to nemo prošnjo ter stisnila amručko roko.

— Skoda, da te ni bilo z nami, — je vzklikanila.

Medtem se je oglasil zvonec, ki je naznačeval večerjo.

Kot si je mislila Iris vnaprej, je bilo treba dolgo čakati na Fuchsijo. Knečno so sedli za mizo, kajti gostje, ki so hoteli na vlak, bi drugačno nič ne dobili. Konečno se je prikazala Fuchsija.

— Zakaj jemo danes tako zgodaj? — je vprašala nainvo, ko je izigrinjala svojo servijeto.

— Čakali smo vendar nate cele pol ure, — se je oglasila madama Krištoforovič.

— Kuhar ni hotel še nadalje jamčiti za jedila, — je menil Borič. — Bil sem spodaj v kuhinji. Če bi bil jaz na mestu kuhanja, bi se razknečil, Fuchsija. Pomisl, cele pol ure! In poleg tega stvari na razniju, ki ne trpe nikake zamade.

— Seveda, kar se tiče jedil, ne razume Bori snikake šale, — se je ogla il knez. — Oprosti, Fuchsija, da smo sedli za mizo brez tebe.

— Prosim. Prostost nad vse! — je vzklikanila Fuchsija.

— Ker namerava markij in gospod operni pevec odpotovati še danes, ja ne smemu pustiti brez večerje, — je izpolnil knez.

Fuchsija je postala pozorna.

— Well, — zakaj sem šele sedaj izvedela za to?

— Ker je bilo odločeno še v zadnji uri, na vsak način, — se je oglašila Saša. — Oblačila si se in pri tem si odločena od celega sveta. Kdo bi ti mogel povedati?

— No, moja komornica seveda, — je rekla Fuchsija razdrazena.

— Ah, potem smo popolnoma pozabili obvestiti jo, — se je rogal Saša.

— Dobra komornica mora vse vedeti, — je vzklikanila Fuchsija premo. — Well, gospod pevec, zakaj odpotujete tako hitro?

— Pokorim se potrebi, ne lastnem nagibu, — je odvrnil pevec.

— Kaj pomenja to? — je vprašala Fuchsija, vsa presenečena. Nikdo ni odgovoril.

— In zakaj ne vprašate mene, zakaj odpotujem? — je rekel Spinij, ki je sedel celi čas nepremično ter jedel le iz uljnadnosti.

— Saj res, — zakaj odpotujete tudi vi?

— Pokorek se sili, — je odvrnil Spinij.

Fuchsija je zrla nanj za trenutek kot da ne razume, — a naenkrat so se zaštevile njene oči.

— Razumen, — je rekla nedolžno. — Hočete se posvetovati z draynikom, ker ste se danes ponovči prehladili v starem krilu gra-

da, ker ste hodili v samih nogayieah.

Zopet je nastal odmor, tekem katerega se je Spinij čudno smeh-

jal, dočim je zrla Sigrid z naširoko odprtimi očmi in nepremično na Fuchsijo.

— Takoj sem si mislia, da se boste prehladili, — je nadaljevala slednja hadobno. — Same nogavice, — to ni zadost za tako viharno noč.

— Res ne, — se je oglasil Spinij. — Morali bi biti tako človeko-jubni ter posvariti.

— To je težavnata naloga v takem položaju, — se je smejal Fuchsija, ki se ni dala zmotiti od pripombe Spinija. — In prosim vas, kaj ste našli v pošastnih sobah? Sove, netopirje in podgane?

— No, na vsak način boljša kot ste jo našli vi, kneginja, — se je rekel Spinij z ljubezljivim glasom.

— Kako to? — ga je izzvala Fuchsija drzno.

— O, to, češ niste iskali.

Prosta hčerka proste Amerike pa se ne da kar tako ignati v koži rog. Labkomiljenje je skomignila z ramama ter smehljava zavila svoj kompot. Nikdo ni mogel ugantiti, kako globoko je pravila Špica, najmanj pa Boris, ki je zrl na svojo ženo, matiko in Sigrid, koje bledo lec je bilo izklesano kot iz kamena.

— No, kaj pomeni to? — se je oglasil profesor.

Knez, ki je spoznal, da skuša Spinij še v zadnji urici provzirati prepir in zdražitev, je dvignil čelo, katero je služabnik ravno kar nati ter rekel: — Na združevanje naših gostov! — S tem je bil pretrecen zaključen. Kakorhtro so bile čaše prazne, je spravil knez pozov na politično dogodek in nastala je splošna debata, katere so se udeležili madama Krištoforovič, Saša in tudi Iris. Močala sta le Sigrid in Spinij ter v gotovem smislu tudi Boris, ki je sovražil politično pogovore pri mizi.

Po večerji je porabila Fuchsija prvo priliko, da se približa pesju ter govoriti z njim. Boris je sicer obozpoval, a ni mogel meseč načrt na obrazu pevca kot dobrodrušen smehljaj.

Za trenutek je vjela Sigrid Spiniju, ko so se vračali v salon. — Ali naju je kneginja Ukačin videla v zadnji noč?

Spinij je skomignil z ramama,

— Kdo ve? — je rekel pritajeno.

— Namigavanja, ki jih je iznastila . . .

— Poskusna Špica, draga moja.

— Nič drugega.

— Ne vem.

Od same nestrpnosti je pričela Sigrid trgati robe.

— Zakaj torej bitka z besedami? — je rekla osto.

— Ker ve, da je v mojih rokah, — se je smejal Spinij ter odšel, da pospravi svoje stvari.

Sigrid pa ni bila pomirjena. Vprašati Fuchsijo? Ni se tako zelo spoprijateljila z Ženo svojega prejšnjega oboževalca, da bi mogla storiti kaj takega in poleg tega je tudi pozvala odgovore Fuchsije. Šla je torej naravnost proti knezu, ki je stal pri majhni mizi ter deva steklenico konjščka v potne torbico.

(Dalej prihodnjih)

L. Pirandello:

Tuja svetloba.

Bilo je na večer neke nedelje, po dolgem izprehodu.

Tullio Buttij je najel to sobo pred dvema mesecema. Njegova gospodinja, gospa Bianca, dobra staromodna starška, in Clotildina, njena hči, tudi že dovolj stara, ga nista nikoli videli; imel je navado zelo zgodaj oditi in se vrniti pozno poноči. Vedeli sta, da je uradnik v pravnom ministarstvu, vedeli sta, da more postati avokat, to je vse.

Po smrti svoje matere, zlomljene po takem življenju, se je družina razšla. Njegova sestra je postalna mama; brat je odšel v Ameriko, sam pa je zapustil dom in letos vse življenje.

Izgledal je izčrpán po težkih mislih; v resnicu ni nič misil.

Ko je begal po ulicah, je štel svetlike, nje drugega; ali je gledal svojo senco, ali je poslušal zvoki korakov. To nedeljo se je odločil, utrujen od dolgega izprehoda, da se vrne proti svoji navi.

In potem? Torej je vse končano. Zaprejo okna, dobro vedoč, da jih opazuje.

Ali nič se ni zgodilo.

Isti večer, ko je svetloba na oziroma ugashena, je odpril Tullio okno. S strahom opazi, da je bilo nasprotno okno istotako odprto in videl je ženo na oknu.

Hiši sta stali tesno druga ob drugi. Oma je bila tu samo radi njega. V mraku sta se komaj videla. Ali vedel je že davno, da je lepa; spomnil je njene dražesti, njene poteze, žar njenih črnatih oči, njen nasmeh, rdeče ustnice.

Mir, ljubkost, domačnost, ki jih je videl pri tej družini in se ob njih opajal, vse to se je sedaj zrušilo. Ta žena je stala ob oknu radi nekega tujca — — Predno je zaprla okno, zaščepče: — Dobrvečer!

Da, oba sta zadržela vsled iste težnje, pričakovanja, neznanega pričakovanja tako blizu drug drugemu, omamljena po tem čarobnem vočilju v temi.

Dramski večer je bilo ravno tako. Od tega večera, ko je Tullio Buttij ničak svetlobe od nasprotnega hiša, zaključil je, da ta ugasa. Strast, ljubezen, ki je doslej ni poznal, je vstopila v njegovo srečo, žgoča in neusmiljena. In ta strast je objektivo ženjo in jo potegnila od korenin kot vihar.

Istega dne, ko je Tullio zapustil malo sobo, je kot bomba udarila novica, da je gospa Maksi zapustila moža in deco...

Mala soba je dolgo ostala prazna in soba nasproti je ostala prazna.

Potem se je svetloba zopet pojavila nad žalostno mizo, okrog katerih je oče gledal upadla lica svojih otrok. Ta svetloba je tudi naprej razsvetljevala malo pusto sobo.

Nekega večera so začenjene Biančine zopet videle svojega čudnega najemnika. Vpravil je, če ni mala sobica oddana. Ne bi stanoval notri, samo da prideva tajno.

Biančini zopet videle svojega čudnega najemnika. Vpravil je, če ni mala sobica oddana. Ne bi stanoval notri, samo da prideva tajno.

Dolgo je tako ostalo. Naenkrat pada svetloba — — Začuden pogleda Buttija okrog sebe. Njegova soba je bila razsvetljena z mirno, tihom svetloba. Kaj je to?

Ah, glej! Svetloba je prihajala preko steze. Ta hip je bila priča na luč v hči onstran steze.

Dolgo je metril svetloba kot kakšen. Nekaj mučenega ga je tiskalo v grlu. Kako nežno se je spustila na svetloba na njegovo posteljo, na zid, na njegove bledore. Spomnil se je svojega doma svoje mučne mladosti, svoje matere.